

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Kedden, October' 14-dikén, 1834. 31.

O R O S Z O R S Z Á G.

Ő Felsége a' Tsászár Sept. 19 kén estveli 6. órakor, és így mintegy 36. órai utazás után, jó egészségben Moskauba érkezett. Következendő napon, kevéssel nap felkölte után, minden útzák megteltek az Urokat látni vágyó lakosoktól. A' Parade piatzra, őrség volt ugyan rendelve, de a' palota körültti téren, egyetlen egy Politzia tisztviselőt sem volt látni. Mindenkinék képen nyughatatlan várakozás látszott, a' midőn egy sokáig tartó Hurrah! a' Tsászárt üdvözlette. A' Monarcha egyedül jelent meg, mindjárt körülvételve a' sokaságtól, sőt úgy szólván, tsak nem tolakodás közben juthatott a' számára elkészített helyre. A' Metropolita, a' főtemplom küszöbénél fogadta el a' Tsászárt, 's alig kezdte el beszédjét, midőn az egész tágas piatzon, méty halgatás állott bé. Miután Ő Felsége a' beszédet végig halgatta, a' templomba ment, 's innen, Isteni szolgálata után, a' Parade piatzra. Midőn a' Tsászár a' Granovitaja palotában a' nagy léptsőre fellépett, a' piatz felé fordult, és a' népet megköszönté, ez pedig ufolag telyes lelkesedéssel tudtára adá a' Tsászárnak, mit érez Eránta.

A' Chersoni kereskedésnek, melly Odessa virágzása óta nagyot tsökkent, ismétleni felelevenítésére, a' Kormány meghagyta, hogy a' Dnieper folyó feneke megtisztittassék, és hogy hajókázásra alkalmas légyen, mélyebbre ásassék, melly tzélra 25,000 Rubel ajánltatott.

Sz. Pétervári Ujságok Tiflisből jelentik: Essad Basa, Erzerumnak Seraskierje, hathatós rendszabásokat tett a' Kurdoknak megzabolázásokra, kik kevéssel ez előtt egy, Konstantzinápolyból, Persiába vándorló karavanét megrablottak. Azt mondják, hogy a' Seraskier erre a' végre 26,000 embert gyűjtött-össze, és hogy a' Karsi Basának fija is 15,000 katonával segedelmére siet, más oldalról egy Persa sereg húzódik össze Choi tájékán. Taurisból jelentik, hogy Emir Nizam parantsolatot vett 2. osztályal a' Török határ felé való nyomulásra, hogy ott a' Seraskierrel egyetértőleg munkálódjék, egyszersmind némelly kétséges határjegyeket a' két Status között, meghatározzon.

N A G Y B R I T A N N I A.

Fel vagyon számítva, hogy Londonban a' bélyegezellen ujságokból, hetenként 300,000 példány kél el.

A' Cavanban (Skótziában) legközelebb tartatott Tory gyülekezésben, a' többek közt elhatároztatott: „A' Miniszterek bánásmódjok Irlandra nézve, a' Róm. Cath. Agitatorokkal olly tzélből való öszveköttetések, hogy ezeknek az Alsóházban befolyást szerezzenek, világos bizonyosságul szolgál, hogy a' Cabinet, Irlandban a' Protestantismust megsemmisíteni, és ennek romjain a' Papismust felállítani szándékozik.

A' Londoni Postahivatal részéről, most biztosok vagynak Páris-

ban, hogy az Ujságok szélyelküldözését eligazítsák. A' külső Ujságokra vetett szállítási díj olly nagy, hogy a' többek között egy frantzia ujságért, mellynek Calaisban az ára 15 frank, Londonban 2 font st. 12 sh. és 6 p. kell fizetni. Ezen summát a' Posta tisztviselők húzzák, 's természetes, hogy belőle felette meggazdagodnak.

September utolsó hetiben, Londonból, Hamburgba 2580 lat arany, Lisbonába 9770 Sz. Pétervárába 4144. Oportóba 501. Ezüst Belgiumba 25,382 lat. Lisbonába 554,917. Oportóba 687. Sz. Pétervárába 20,000 szállított.

Granadából Aug. 19-ről érkezett tudósítások szerint, ezen napon, a' Négerek, békételenül tértek visszamunkájokhoz. A' városhoz közel 2 jószágon legnagyobb makatsságot bizonyítottak. A' polgári tisztviselők hathatós rendszabásokhoz nyúltak: a' fő zenebonáskodók befogattattak, és a' pórnéptől kísértt, 's betstelenített katonai őrizet alatt a' Városba hirtzoltattak, 's rövid úton megfenyítették. Ez az elhatározottság a' többieket elijesztette, 's az egész szigetre kiterjedő öszveesküvést megakadályoztatta. Tabagóban az első 3. nap békében folyt le, úgy szinte Sz. Vincentsben is, hol csak a' Négernék nyakaskodtak, midőnkinyilatkoztatták nékiek, hogy az új rend beállításával, némelly jótéteményektől elesnek.

P O R T U G A L L I A.

Dom' Pedro élete, vagy halála felől semmi bizonyos nints. Egy Lisbonai levelező Sept. 28-ról így ír: Dom Pedrónak már magának sints reménysege, hogy a' betegségből kigazolhasson, 's azt mondja, hogy orvosai csak akkor tudták meg betegségének okát, midőn már késő volt a' segedelem. Ha-

lála több tekintetben Nemzeti szerenstétlenség leend, mert még lágalább is egy esztendő kellett volna Dom Pedrohoz hasonló férjfiú, a' Rómányhoz. Tsak erős character vihette a' közdölgokat a' bóldogságnak arra a' fokára, mellyen most szemléljük. Nem tsak testvére ellen kellett küzdenie, hanem tulajdon jobbágyainak előitéletek, és tudatlanságok ellen is. Dom Pedrót nem az után kell megítélni, a' mi vólt Braziliában, hanem azután, a' mint Őt Európában találjuk, 's itt bátran lehet mondani, hogy mindenkör úgy tselekedett, mint Ocszágának legjobb barátja. Halálát leginkább, egy Operában, azon tudva lévő történet siettetí. Az eránta mutatott háládatlanságon tsak az tsudálkozhatik, a' ki a' Portugallus characteret eléggé nem esmeri. A' közjóvedelemből, tulajdon személyére fordított summának tsakélysége, mindenkör megtzáfolja azon hamis hirt, mintha ő tsak a' maga vagyonjának öregbítésén iparkodott volna. A' Tsászárné a' jelen kényes pillanatban, körülte leggondosabban forgolódik, 's olly kedves, minden Házához tartozói előtt, hogy Miatta, a' legnagyobb szomorúságba merültek. Mihelyt a' Tsászár 18-kán veszedelmes állapotját érzette, a' Cortesekhez a' már közlött íroványt utasította, mellyben a' Regenségről letesz, 's melly midőn Acedo Titoknok által felolvastatott a' Deputatusok Kamarájában, az egész Publicumra nagy benyomást tön. Rövid tanátskozás után elhatározottatott, a' dolognak ugyan azon Biztossághoz való utasítása, melly már egyszer a' Regensség, és a' Királyné férjhez menetele ügyében munkálódott vólt. Ez a' Biztosság 4 óra után, következő tudósítását adta bé: „Mint különös Comité, megbizattatván, melly szerint ezen Királyság Rómányára neze rend-

szabást javalljunk, mivelhogy a' Braganzai Hertzeg Ő Tsászári Felsége nem képes többé vinni a' Regenséget a' Királyné nevében, fontolóra vévén, hogy a' Nemzet java azt kívánja, melly szerint a' Constitutzionalis Charta erejénél fogva a' Kormány vezetésére egy olyan személy neveztessek ki, a' kiben a' képviselői Kormány állandóságának, a' békességnek, és köznyugodalomnak kezesére találunk: fontolóra vévén, hogy az Ország régi törvénye szerint, a' Fejedelem kis korúsága, életidejének 14 dik esztendejével megszűnt, 's noha jelen esetben, a' Chartában más határoztatik, ez mégis azon határozatok között való, melly a' Cortesek által megváltoztathatik, és egyes esetben felfüggeszthetik: végre azt is megdölvén, hogy II-dik Dona Maria, mind testi, mind erköltsi tehetségeinek kibontakozása által, olly állapotra jutott, hogy a' jelen szempillantástól fogva, az Ország, és kormány kötelességeit magára vállalhatja, jónak találjuk, hogy II-dik Dona Maria Ő Felsége, tökéletes korának tekintessék, és nyilatkoztassék. Költ a' Cortesek palotájokban Sept. 18 kán. (Következnek az Aláírások.) A' Comiténak jóváhagyása, szavazásra került, és egy akarattal elfogadtatott. Az első Kamarában 25. Pair szavazott mellette: az ellenfél azt javallotta, hogy míg a' Királyné életidejének 18 dik esztendejét elérné, addig a' Cheria határozatjánál fogva, Dona Isabella Mariára bizattassék a' Regenség. Tegnep egy Kiküldöttség, Palmella Hertzeg szónoksága alatt, Queluz palotába ment, 's a' Királynét tudósította a' Cortesek határozatjok felől, a' mire a' Királyné ekképpen felelt: „Köszönöm a' Corteseknek, a' Vélem éppen most közlött határozatjokat, tsak hogy az arra okúl szolgáló szerentsétlenséget felette sajná-

lom. A' mi tsak hatalmamban áll, mindent megteendek, a' Constitutzionalis Chartának feltartása végett: igyekezni fogok Felséges Atyámnak virtusait követni, és minden tekintetben tanácsát fogadni.“ Eleinte az vólt a' tziel, hogy ha a' Regens meghalna, tökéletes kora eléréséig, 4. személyből álló Regens Tanács rendeltessek a' Királyné mellé. Ezek fogtak vólna lenni: Palmella Hertzeg, a' Pairek Kamarája Elnöke, a' Coimbrai Püspök, a' Deputatusok Kamarája Elnöke, Terceira Hertzeg, és Marquis Saldanha. 17-kén későn este, minden Pairek, és az Oppozitzió tagjai, Campos Úrnak házában öszvegyülének. Marsall Saldanha is jelen vólt. Ezen sokáig tartó gyűlésben végre elhatároztatott, hogy Dona Isabella Mariához, az Oppozitzió közben járása végett, Deputatzió küldessék. Saldanha, ki még tsak kevés órával az előtt más értelemben vólt, most a' javallatban tökéletesen meg egyezett. A' Deputatzió 18 kán jókor reggel Bemficába indúlt az Infantinnhoz, 's azonnal audientziát nyer. Az Infantinn érzékenyül fogadta mind azon feltételeket, mellyek Tölle a' Deputatziótól általadott iroványban kívántattak. Saldanhának ebbeli két-szinüése, a' Minisztereket, kedvetlen dilemmába helyheztette, mellyből mégis gyözedelmesen, 's a' Marsalltól nem várt módon kigázoltak. A' Marsall, mint említödött, egyik tagja vólt azon Comiténak, mellyhez Dom Pedro leköszönése utasittatott, 's itt Magalhaes, és Marciano de Acevedo, minden kifogásait megtzáfolták, 's azon javallattal lepték meg, melly szerint a' Királyné, minden Regens Tanács nélkül, azonnal telyes korának nyilatkoztassék, az Oppozitzió nem kevésbé vólt meglepve, midön a' Comiténak tudósítása a' Kamara elibe jött, hol köz-

karattal elfogadtalott. A' Donna Isabella Mariához, ki a' dólgek ebbeli helyzetében, ha bár nem disztele, mégis minden esetre szerentsélen szerepet jádzott, küldetelt Deputációhoz, tartoztak még Marquis Luíe, Gróf Lumiares, és Rebello Urak is. A' Királyné ma tette le a' Cortesek palotájában az esküvést. Alig mulatott a' teremben 5. minutáig, 's midőn a' kotsiba lépett, hogy Qu eluzba visszafordúljon, szerentséllenségre kotsija körül néhány rakétát botsátotlak fel, a' mitől a' lovak megijjedtek, 's tsak nagy nehezen lehetett megjuházítani. Most az a' nagy kérdés, valljon a' Királyné meghaggya e' Miniszteriumában az eddigleni Statusférjfiakat, kik legalább ekképpen nevezethetnek, úgy mint Silva Carvalhot, Freiret, és Aguiart, vagy pedig egészen új Miniszteriumot képzend. Ez a' 5. férjfiú megmaradhatna ugyan, ha akarna, tsak hogy akkor az volna a' bökkenő, vallyon az ujak, hozzájok fognának e' illeni? A' Oppozitiónál senki sints, a' ki Carvalhónak megmaradását nem kívánná. Minden különböző véleményű férjfiaktól, kik a' Kormányhoz szeretnének jutni, felszóllittatott, állana hozzájok, sőt hogy tanácsgyűléseikben vezetőjök lenne, de ő mindegyiknek, állandóul ekképpen felelt: „Egy pártos félnek kezében sem akarok játékuul szolgálni: a' mit tettem, és tehetek, azt más, Portugalliában véghez nem viheti. Most betsülettal léphetek vissza. Igaz, hogy minden rendjeinkre nézve, hatalmas javítások, és tökéletes újaszületésünk végett, messzeterjedő javallatok vóltak szemem előtl, de ha tsak a' Minisztériumban, minden férjfiak, nintsenek vélem egy értelemben, és a' Cabinét a' Reform Systemáját nem követi, melly után a' Tsászár, és én munkálódtunk,

tovább Miniszter nem lehetek.“ Palmella Hertzeg nem igen fogná magát vonogatni a' Miniszterségtől. A' mi Saldanha Marsallt illeti, evvel egyik fél sem nyerne, sem nem veszlene, mert gondolkozása minden órában változik. Tegnap, a' Kormány parantsolatjára, a' belföldi adósságból öszvesen 2,705,367,966. Reis papirospénz égettetett meg az úgyneveztetett Rovio piatzon közönségesen. Ez a' Summa, mintegy 626,000 font sterlinget téssen, 's Sept. 27 kén ismét annyi fog megégettetni. A' Királyné férjhez menelét illető tárgy feletti vitatás közben, a' Pairek Kamarájában, Gróf Taipa, képzelődése által annyira elragadtatott, hogy azt gondolta, melly szerint ha ez ifjú Királyné Leuchtenberg Hertzegnéhez adatnék, akkor a' Spanyol korona, ismét a' Napoleon Jó z s e f sorsára jutna! Azt mondják, az itteni Udvaron lévő frantzia követ, nyilván kijelenté, hogy Kormánnya semmi esetre sem hagyandja jóvá az említett öszvekelést.

NÉMET ORSZÁG.

Müncheni lapok Aschaffenburgból Oct. 3 ról jelentik: Ő Felsége, tegnap utazott el innen, miután már több Udvari kotsik előre mentek vólt. Azonközben tegnap estve hetedfél órakor, Estafellán, a' Királyné Felséges Attyának haláláról való hir Altenburgból megérkezett, 's ez, a' már elútagott Királynénak is sebes póstán, Würzburgban tudtára adattott: a' mire a' Királynő, a' szörnyű veszteség miatt lesujtatva, útjából visszatért, 's itt kívánja tsendes magánosságban siratni bóldogúlt Attyát.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Messenia és Arkadia zavarban vagynak, úgy annyira, hogy köz fel-

kelés (S t a n d r e c h t) rendeltetett. A' főtzinkosok fejeikre, egyre - egyre 3000 Drachma (1200 forint) jutalom tételett. A' köz felkelés Elnökévé G o r d o n Obester, egy Angoly neveztetett. Továbbá, egy Udvari biztos is küldetett az említett két Provintziába, a' ne talán előadandó nehézségek megvizsgálására. A' Regen-ég Elnöke néhány nap óta gyengélkedő egészségben van, 's azért az Orvosok tanácsára, rövid időre S p e z z i á b a utazott, K o b e l l Status tanácsostól kísértelve. A' mint mondják, a' Király Ő Felsége, és a' Regenség, legközelebb A t h e n é b a mennek, hogy ezt az Ország fő Városává, ünnepélyesen kinyilatkoztassák: akkor nap fog letétni az első kö a' Parthenon megújítására is, úgy nemkülömben a' Piraeuson egy új Város építésére. K l e n z e titkos Tanácsos igazgatja a' munkát. Ezen utóbbi Városban a' Scioták akarnak letelepedni. Sokat beszélnek rólla, hogy a' Kormány N a u p l i á b o l rövid idő milva A t h e n e b a fog általtétni.

FRANTZIA ORSZÁG.

Paganini, és Janin Jules között, penna háború támadt: ez utóbbi ugyanis arra akarta bírni a' hires művészt, hogy a' Sz. Etienni, vizáradás miatt — szerentsétlenné lett lakosok felsegellésekre, Concertet adna, de azt a' művész megtagadta, 's azért Janin, írásban felette kikelt ellene. —

A' Pairek Törvény Udvara, Oct. 20ra vagyon méghiva, a' midőn Girod Úr, az úgynevezett Aprilisi öszveesküvésbe bonyolodott személyekről tudós írását beadandja. Ezen tudósítás felolvasása, legalább is 10. Ülést fog el, és ha, a' mit gyanítani lehet, a' Törvény-szék competentziája felett, vitatás tá-

madna, akkor a' tulajdonképpen való Perek tsak Novemb. végén vétetnek fel.

SPANYOL ORSZÁG.

Madrid Sept. 25-kén. délutánni 4. órakor. Mintánn a' Procuradorok Kamarája tegnap előtt, a' külföldi adósságok feletti közönséges vitatását elvégezte, mái napon, 63. szótöbbséggel 47. ellen a' Kormány javallatjának 1 ső tikkelyét elfogadta, melly így szól: „A' Kormánynak különböző időkben a' külföldön tett minden adósságai, 's nevezetesen, mind az 1823 dik esztendő előtti, mind utánni költsőnei, Status adósságoknak elesmértetnek.“

(Moniteur.) Rodil, Pamplonában odahagyta a' sereget, 's mint mondják, Estremadurába indult. A' Junta még mindég Lecarozban vagyon. Jaureguy, Tolosa felé indult. A' Santanderi Consul 23 ról írja, hogy ott a' Cholera kiütött légyen, és hogy Castor Corvett, és még egy angoly brigg, ezen kikötő előtt feküsznek.

Bayonne Sept. 29 kén estveli 9. órakor: „Tegnap a' Királyné seregei Almandazba nyomultak. Elisondo felszabadittatott. A' Junta Etchalárba tér vissza. Don Carlos 27 kén Euguyban vólt. Esparteno 15 kén és 16 kán Munguia környékén, a' Biscayiakra ütött, melly alkalommal Garay papot, ki a' Bilbaoi blokádát commandérozta, elfogta. 19-kén Castor, minden foganat nélkül támadta meg Villarcayot, 20-kán Iriartétől eléretett, 20. emberétől, 's egyszesmind a' Castiliai Juntának minden íroványaitól megfosztatott.

(Gaceta de Madrid.) Ő Felsége a' Királyné elhatározta, hogy a' Rodil Marquis General által vezetett éjszaki sereget, két, egymástól

független seregre ossza, mellynek egyike, Kizárólag a' Navarrai Királyságban, és a' másik a' Baszki Provintziákban, egymástól külön válva ugyan, de mégis költsönös segedelem mellett, egyetértőleg munkálkodjanak. Ezen határozat következtében, a' Regensné, az egyik sereg felett, Espoz y Mina General hadnagyra, a' másik felett pedig Osmá Marsallra bízta a' főparantsolatot. Gróf Armildez de Toledo Marsall, megmarad Navarrai General Commandansi hivatalában, Vice Királyi titulussal. Az Estremadurái General Kapitányság, ismét Rodil Marquisra bizattatott, kinek ditséretes magaviseletével, és fáradhatatlan igyekezetével Ő Felsége tökéletesen meg vagyon elégedve. Későbbi tudósítások szerint az Insurgensek seregében nagy a' békételenség, 's Zumalacareguy, Guinelalde Guerilla vezért, törvényszék elibe idézte.

Utánírás. Zavala, a' ki régen Bilbao környékén kóválygott, legközelebb ezen, a' Cholera miatt lakatlan városba bényomúlt, 's reá terhes hadi adót vetett: azomban, itt a' Carlisták nehezem maradhatnak sokáig, mert Espartero közel áll 3000 emberével.

A' Morning Heraldnak egy levelezője ekképpen ír a' Spanyol hátról: Hogy Rodil Generál kegyetlenségéről valakinek megfogása legyen, egy borzasztó, 's valóban mindenkiben, eránta gyűlölséget gerjesztő tselekedete közöltetik. „Egy szegény Alcalde, számos familiának atya, elfogatott, mivel a' Carlistáknak élelmet szolgáltatott. Rodil General elibe hurttatván, ez azt parantsolta, hogy agyon lövettessék: a' szegény ember eleget rimánkodott, 's ellágyította a' körülállóknak sziveiket, de mind hiában, mert Rodil é kemény maradt.

Végre a' kétségbe esett vissza felelni bátorzkodott: Mit vétettem úgymond, midőn egy tsapat Carlista falunkba bétűtött, 's engemet, és másokat is halállal fenyegetett, ha számára kenyeret nem szerzek: fegyverét mejjemre szegezte, és így engednem kellett az erőszaknak, hát miért nem gátolta meg az Úr, így szólla Rodilhoz, az ellenségnek reánk ütését? Midőn én kenyeret adtam az ellenségnek, körülbelöl 10. mértföldnyire egyetlenegy katonája sem volt a' Királynénak, hát mit volt mást tennem? midőn bennünket óltalmaznak, akkor igenis halált érdemlünk, ha a' parantsolatnak nem engedelmeskedünk. Erre Rodil dühösségbe jött, és azon szempillantásban agyon lövette a' szegény Alcaldet. Illy kegyetlen Politika a' Provintziát felháborította, és sok békés lakosokat arra bírta, hogy házokat elhagyván, Zumalacareguyhoz mentek által. Pamplonából, Rodil a' hegyekbe vette magát, és Lorenzo, 's Carondelett veszteségek miatti haragjában, mindent meggyújtott, a' mi tsak útjában állott. Lesában egy házra, mellyben Don Carlos hált volt, 1000 piaster küntetést vetett: azután magát a' házat meggyújtatta, 's tulajdonossát, minden familiástól együtt, fogolyképpen Pamplonába hurtzoltatta. Illy oktalan tselekedet következtében, a' Provintziában közönséges mozgás támadt, úgy, hogy most már a' Királynénak egyetlenegy barátja sins ottan. A' lakosok odahagyták házaikat, 's minden javok vagy behúzatott, vagy felgyújtott. A' hatalmas Generális, most már útjában, mindent pusztán talál, asszonyok és gyermekek a' hegyekbe szaladnak előtte, mint valamely dühös állat előtt. Még egy más parantsoló is van, ki jámborság színe alatt, kemény szívet rejt keblében, ez is felet-

te nevelte a' Királyné eránti gyűlölséget. Gróf Armildez de Toledo a' neve, Navarrának Vice Királya. A' napokban, 8. Alcalde, és Vice Alcalde ugyan annyi faluból való, nem egyébert, hanem hogy a' mezőn szabadon kalandoztak, Pamplonába vitettek, 's itt Katonai biztosság elibe állították: vallomásokban azt nyilatkoztatták, hogy a' Carlisták meghagyásokból ört állottak, 's a' katonák mozgásokra ügyeltek: ök a' Grófot tudósították ezen parantsolat felől, 's óltalomért esedeztek, de kérelmek semmi tekintetbe sem vétetett. A' katona biztosság tagjai, ártatlanoknak nyilatkoztatták a' bévádoltakat. Ezen a' Gróf megbosszankodott, 's a' biztosságot felfüggesztéssel fenyegette: azután az Alcaldékat, 3. polgári bírák elibe utasította, kik a' Hadi törvénszék határozatját helybenhagyták. A' Gróf haragjában, ismét öszvehivta a' Biztosságot, 's következő kérdést tette elibe: „Meggzegték e' a' bévádoltak 1830 ban a' Mina General ellen kiadott Királyi parantsolatot? mivel pedig a' kérdésre tsak igennel lehetett felelni, kettő a' foglyok között agyonlövettetett, a' többi 6. pedig 10. esztendei gályarabságra íteltetett. És ilyen embereket tudtak a' Miniszterek Navarrába küldeni, hogy ezt a' fellázadt Provintziát megnyugtassák!

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

Az Aug. 26-ki éjszak Amerikai Ujságokban jelentetik, hogy Philadelphiában ismét nyughatatlan mozgások mentek véghez. Egy fekete borbély, egy fejért úgy megvert, hogy ezt, ispotályba kellett vinni. Erre egy csoport nép öszvegyűlt a' fekete háza előtt, azt bétörte, 's magát a' tulajdonost kegyetlenül elkínózta, míg egy osztály katonaság érkeztén, a' főtzinkosokat befogta, és így a' rendet helyreállította.

B É T S.

A' Felséges Tsászár és Tsászárné Oct. 10-kén szerentsésen és kívánt jó egészségben megérkeztek Brünnből Bétsbe.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Végh István sz. István ap. kir. középkeresztese, ts. k. kamarás, és belső titkos tanácsos, koronaör, baranyai főispán 's a' m. tudom. Társ. igazgató tagja nints többé! Sept. 20 kán damonyai birtokán Soprony megyében súlyos idegláz lepte meg a' Bécsből vidámon visszaérkezöt 's 10 nap alatt Sept. 30 kán jobb világba szenderíté a' haza 's király kedvelte ditső férfiut életpályája 73 kában; f. h. 9 kén takarítatnak el hideg tetemei Babócsán a' nemzetségi sírboltba 's akkor tartatnak a' tisztelkedő 's engesztelő gyászáldozatok. Minden magasztalás e' hazafi polgár fölött felesleg. Mi tisztesebb borostyánfűzért nem függeszthetünk sírkeresztjére a' hamvadó üdvezültnek, mintha azon ritka szerentséjü érdemét érintjük, mellynél fogvást, atyja 's nagyatyja példajaként, kik több országló fejdelmink alatt felszázadig 's azontul szakadatlan 's tántorulhatlan hűséggel 's ügyességgel szolgálák a' hazát, kedves Elhunytunk is egy pár hónap hiján szinte 50 évet szentelt ezerféle viszonyokban 's a' legzavarosb 's vészterhesb időkben a' közjó ügyének, midön érdembeislő Fejdelmünk diszes nyugalomra méltatá a' tsüggedhetlenül fáradozót. Pest vmegye palotájában a' Marczibányi Intézet idei jutalom-osztásakor nádori képviselő biztosképen hazafi elérzékenyüléssel szavalt lelkes beszéde vala végbutsi 's hattyuéneke a' Haza előtt. Férjmagzat nélkül hajlot sirjába. Két leánya közül az idősb apáczafátyolt öltve az éggel 's égiekkel rokonult monostorában, a' kisebbik Joanna minden jó és rokon kebel áldá-

sival 's könnyes sohajtásával körüllebegve kesergi országos tiszteletű nemzője kora eltűntét.

Löcse Sept. 26 kán. Sept. 24 dékre viradott éjjel, Szepes vmegyében fekvő Vagendriszel bányaváros, a' Máriássy nemzetség tulajdona, hamuvá égett. A' dühösködő szélvész lehetlenné tön minden segítséget, annyira hogy az egész, legnagyobb részint faépületekből álló városnak, csupán két csüre 's 10 zsellérháza maradt épen. Mind a' két templom 's papilak (kath. és ágostai vallásu) a' lángok martalékává lett, a' harangok elolvadtak, az evang. szentegyház belül is kiégett. Három ezer szorgalmas, és eddig magát jól birta lakos, fedél, élelem, ruházat és takarmány nélkül 's így mindenben szükölködik, mert öt óra negyed alatt az egész hely lángba borult, 's a' lakosok többnyire mesztelen, csupán életjüket mentheték meg. Egynek 15 ezer forintja kész pénzben is elégett, mellyet más nap egy szomszéd uradalomnak fáért kellett volna fizetnie. Tíz ember életét is veszté. A' szomszéd Igló és Svedlér városok polgárjai siettek ugyan a' károsultaknak némi élelmi segítséget nyújtani, de még is kimondhatatlan az inség 's minden érző szívet részvétre szólít.

Pozsonyban Oct. 4 dikén inhidegletésben elhunyt Nagys. Markovich János úr, kir. tanácsnok, a' tek. kir. ítélőszék előadó táblabírája és a' magyar kir. tudományok Egyeteménél a' törvénykar igazgatója és előlülője életének 50 dik esztendejében. Hideg tetei az elhunynak sz. kir. Pozsony vá-

rosa köz temetőjében Oct. 6 dikán takarítottak - el.

E R D É L Y.

Kolozsvárt Sept. 27. A' mai nap tétetett fel néhai érdemes professor Lengyel István úr emlék könyve, melyet is a' kolozsvári réf, kolégyombeli ifjuság háládatos tanítványi érzésből emelt. A' sir domb mellett a' tanuló ifjuság harmóniás énekei közt előbb kolégyom seniora Szentkirályi Sámuel, ezután a' boldogultnak törvényt tanuló jó preménységű fia Lengyel Dániel tartott czelarányos beszédet. A' boldogult egyencs lelkű férjfiu emléke nem csak e' holt kö betűiben, de háládatos tanítványi sziveiben is élni fog.

N. Enyed Sept. 23 kán: A' mai nap estvéjén holt meg az ide való ev. ref. collegiumban hit tudományt tanító nagy érdemű professor Tompa János úr, ki is ugyan ezen tudományt az előtt több esztendőig a' m. vásárhelyi ref. collegiumban tanította volt. A' vallás 's haza sajnosan részt vesznek ezen tudós 's közhasznu tanító halálában.

A' Pénz folyamat October' 14-kén;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 7/16
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: 138 1/4
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: — — for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek — — for. ton.
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Marton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)